

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ФІЗИКО-МЕХАНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Г.В. КАРПЕНКА**

УХВАЛЕНО
рішення Вченої ради Фізико-механічного
інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України
(від 24.06.2020 р. протокол № 5)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор Фізико-механічного
інституту ім. Г.В. Карпенка НАН
України
академік НАН України

Зіновій Назарчук

«25» червня 2020 р.

М.П.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО ПРОЦЕСУ
ФІЗИКО-МЕХАНІЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМ. Г.В. КАРПЕНКА
НАН УКРАЇНИ**

Положення про організацію освітньо-наукового процесу у Фізико-механічному інституті ім. Г.В. Карпенка Національної академії наук України (далі Інституту) є основним нормативним документом, що регламентує організацію й здійснення освітньо-наукової діяльності у Фізико-механічному інституті ім. Г.В. Карпенка Національної академії наук України НАН України.

1. Положення про організацію освітньо-наукового процесу (далі - Положення) в Інституті є основним нормативним документом, що регламентує організацію й здійснення освітньої діяльності в Інституті.

2. Організація освітньо-наукового процесу в Інституті здійснюється відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», законодавства України, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також на підставі Статуту й нормативної бази Інституту.

3. Освітньо-наукова діяльність у Фізико-механічному інституті НАН України базується на засадах:

• автономії Інституту у прийнятті самостійних рішень щодо організації освітнього процесу, визначенні форм освітнього процесу й форм і методів навчання;

- академічної свободи;
- академічної доброчесності;
- науковості та інновативності;
- демократичності, партнерства й соціальної відповідальності учасників освітнього процесу;
- доступності вищої освіти й рівності можливостей для всіх;
- сприяння навчанню впродовж життя;
- забезпечення якості вищої освіти і якості освітньої діяльності.

4. Метою освітньої діяльності Інституту є підготовка за третім рівнем вищої освіти висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному й міжнародному ринках праці фахівців (здатних створювати сучасні наукові знання та інноваційні технології на благо людства) для підприємств усіх форм власності, наукових і освітніх установ, органів державної влади й управління, створення умов для реалізації особистісного потенціалу людини, розвитку її творчих здібностей.

5. Загальні моральні принципи й правила етичної поведінки осіб, що

працюють і навчаються в Інституті (далі - учасники освітнього процесу) визначає положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Інституті.

6. Формами здобуття вищої освіти (далі - ВО) в Інституті є:

- очна (денна), заочна, дистанційна.

7. Очна денна форма здобуття ВО - основний спосіб організації навчання здобувачів, що передбачає проведення навчальних занять і практичної підготовки не менше 30 тижнів упродовж навчального року.

8. Заочна форма здобуття ВО - спосіб організації навчання здобувачів в Інституті за допомогою поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними. Тривалість періоду між навчальними заняттями й контрольними заходами не може бути меншою, ніж один місяць.

9. Дистанційна форма здобуття ВО - індивідуалізований процес здобуття освіти в Інституті, що відбувається в основному за опосередкованої інтерактивної взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій

10. Інститут надає учасникам освітнього процесу (у т. ч. і здобувачам освіти з особливими потребами) можливість безоплатно користуватися навчальними приміщеннями, бібліотекою, навчальною, навчально-методичною й науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та іншими засобами навчання на умовах, визначених Правилами внутрішнього розпорядку Інституту.

11. У Положенні терміни вживаються у значеннях, визначених Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність».

12. В окремих випадках (оголошення карантину, форс-мажорні обставини тощо) освітній процес може здійснюватися в дистанційному режимі, а Інститут у межах академічної автономії самостійно визначає способи організації й технології для дистанційного навчання. Кожен здобувач ВО має виконати індивідуальний навчальний план під час організації дистанційного навчання відповідно до нормативної бази.

13. Мовою освітнього процесу в Інституті є державна мова.

14. В Інституті реалізуються освітньо-наукові програми відповідно до стандартів вищої освіти. За забезпечення якості освітньої програми відповідає її гарант.

15. Організація навчання в Інституті здійснюється відповідно до Графіку навчального процесу, який визначає: календарні терміни навчальних занять, екзаменаційних сесій, практик, атестацій і канікул на кожний рік підготовки за певною спеціальністю.

Навчальний план є нормативним документом Інституту, який визначає перелік і обсяг навчальних дисциплін (освітніх компонентів), логічну послідовність їх вивчення, вид семестрового контролю, розподіл навчальних годин за видами занять і форму атестації.

Навчальні плани складаються на основі відповідної освітньої програми й графіка навчального процесу на весь термін навчання. Робочі навчальні плани складаються на основі відповідних навчальних планів на кожен рік підготовки за відповідною освітньою програмою з метою удосконалення змісту навчання, конкретизації планування освітнього процесу й закріплення навчальних дисциплін (освітніх компонентів) за певними кафедрами на наступний навчальний рік.

16. Навчальні й робочі навчальні плани розробляються робочими групами випускових кафедр із залученням, за потреби, представників інших кафедр.

Координацію діяльності робочої групи здійснює гарант відповідної освітньої програми, а контроль виконання вимог до навчальних і робочих навчальних планів здійснює заступник директора з наукової роботи Інституту.

Навчальні плани затверджуються Вченою радою інституту, підписуються головою Вченої ради й скріплюються печаткою інституту.

17. За організацію освітнього процесу в Інституті, виконання навчальних планів, здійснення контролю за якістю викладання навчальних дисциплін (освітніх компонентів), навчально-методичною й науковою діяльністю науково-педагогічних працівників (далі - НПП) відповідає завідувач випускової кафедри.

18. Індивідуальна освітня складова здобувача ВО реалізується через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття ВО, освітньої програми, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання.

Індивідуальна освітня складова здобувача ВО визначається через його Індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план здобувача ВО формується, здебільшого, на кожен рік навчання з урахуванням особистого вибору здобувачем навчальних дисциплін.

Індивідуальний навчальний план визначає обсяг навчального навантаження здобувача з урахуванням усіх видів навчальної й наукової роботи, визначає форми контролю результатів навчання, і є обов'язковим для виконання здобувачем ВО.

За виконання індивідуального навчального плану персональну відповідальність несе здобувач ВО, а його невиконання у встановлені графіком навчального процесу терміни є підставою для відрахування здобувача з Інституту.

19. Розклад навчальних занять регламентує організацію освітнього процесу в Інституті і складається на підставі робочих навчальних планів з урахуванням реальної чисельності здобувачів у лекційних потоках і навчальних групах.

20. Освітній процес в Інституті здійснюється за такими формами: навчальні (аудиторні) заняття; самостійна робота; практична підготовка (практика); контрольні заходи.

21. Основними видами навчальних занять в Інституті є:

лекція; лабораторна робота; практичне, семінарське заняття, комп'ютерний практикум; індивідуальне навчальне заняття, консультація.

Навчальні заняття залежно від форми здобуття ВО, вимог відповідних стандартів ВО можуть проводитися як аудиторно, так і дистанційно із застосуванням засобів інформаційних технологій комунікації.

22. Самостійна робота здобувача ВО.

Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від навчальних занять час і включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до лекцій та інших видів навчальних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку кваліфікаційної роботи, науково-дослідну роботу тощо.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача ВО денної форми навчання, регламентується навчальним планом і складає, зазвичай, 50 % від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни.

Зміст самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни (освітнього компонента) визначається відповідною робочою програмою.

Інститут надає можливості здобувачам здійснювати самостійну роботу в науково-технічній бібліотеці Інституту, навчальних аудиторіях, лабораторіях тощо.

Для організації самостійної роботи здобувача з використанням складного обладнання, установок, інформаційних систем (комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування, автоматизованих навчальних систем тощо) з боку працівників Інституту, в межах їх робочого часу, забезпечується можливість одержання необхідної консультації або допомоги.

Навчальний матеріал, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни (освітнього компонента) для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, що вивчався під час проведення навчальних (аудиторних) занять.

23. Відрахування, переривання навчання, переведення і поновлення здобувачів вищої освіти.

Здобувачам ВО, які скористались своїм правом на перерву в навчанні в Інституті (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу, сімейними обставинами тощо), надається академічна відпустка в установленому законодавством порядку.

Підставами для відрахування здобувача можуть бути:

завершення навчання за відповідною освітньою чи науковою програмою;

власне бажання;

переведення до іншого закладу ВО;

невиконання індивідуального навчального плану;

порушення умов договору (контракту), укладеного між Інститутом і особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;

інші випадки передбачені законом.

Особа, яка відрахована з Інституту до завершення навчання за відповідною освітньою програмою, може бути поновлена на навчання в Інституті.

Порядок відрахування, переривання навчання, поновлення й переведення осіб, які навчаються чи навчалися в закладах вищої освіти, а також порядок надання академічної відпустки визначаються чинним законодавством України.